

Anna Visvizi, Alina Sobol

Nowe platformy realizacji celów dyplomacji publicznej

Kalendarz wydarzeń (forów, kongresów, konferencji) w Europie Środkowo-Wschodniej (EŚW), na których „trzeba” się pojawić i „zaistnieć”, zapełnił się przez ostatnie 26 lat. W dużym stopniu organizacja tego typu przedsięwzięć odzwierciedla aspiracje polityczne i gospodarcze elit politycznych i intelektualnych w regionie. Biorąc pod uwagę międzynarodową orientację tychże wydarzeń, ich ewentualny sukces stanowi jednocześnie miarę zainteresowania aktorów trzecim regionem i jego specyfiką. W miniserii *KOMENTARZY IEŚW*, którą ten numer otwiera, omówione zostaną najważniejsze z tego typu wydarzeń organizowanych w EŚW oraz ich cechy.

Zakres celów realizowanych w ramach dyplomacji publicznej rozszerza się i w związku z tym wzrasta liczba podmiotów zaangażowanych w proces ich realizacji. Niezbędne jest zatem, aby stworzyć dla tychże podmiotów regularne forum dialogu. Tabela 1 (strona 3) prezentuje przegląd najważniejszych (albo najskuteczniej promowanych) tego typu forów dialogu, które pojawiły się na polityczno-gospodarczej mapie EŚW w przeciągu minionych 26 lat. O ile głównym celem tychże forów jest komunikowanie i realizacja specyficznych celów dyplomacji publicznej, wydarzenia te coraz częściej odgrywają ważną rolę w kontekście brandingu miejsca, miasta, regionu albo państwa.

W przeciwieństwie do Komisji Trójstronnej czy Klubu Bilderberga organizatorzy wydarzeń w EŚW nie starają się tworzyć wokół nich aury tajemniczości. Dbają jednak o to, aby zbudować ich wizerunek jako imprez o elitarnym charakterze, na które niełatwo jest dostać zaproszenie, a jeszcze trudniej wziąć udział w dyskusji na scenie w świetle reflektorów i kamer telewizyjnych. Niewątpliwie jednym z kryteriów oceny prestiżu danego forum czy kongresu jest zainteresowanie wyrażane nim przez wysokiej rangi polityków czy przedstawicieli sektora biznesu. Niemniej jednak niezależnie od charakteru danego wydarzenia i jego specyficznych celów nadmierna „podaż” tego typu polityków niesie ze sobą ryzyko wypaczenia charakteru danego forum/kongresu kosztem merytorycznej dyskusji.

Jednym z najstarszych tego typu wydarzeń realizowanych w regionie EŚW jest Forum Ekonomiczne, organizowane od 1990 r. w Krynicy Zdroju. Forum, mające w tym roku swoją 26 edycję, jest miejscem debaty nad aktualnymi problemami ekonomicznymi, społecznymi i politycznymi regionu. Prawdopodobnie to sukces Forum i związany z nim popyt na tego typu platformy komunikacji sprawiły, że w minionych latach wzrosła liczba takich przedsięwzięć na obszarze EŚW. Polska jest liderem, jeśli chodzi o ilość tego typu wydarzeń organizowanych w ciągu roku. Wzrost liczby forów w ograniczonej przestrzeni geograficznej, tematycznej i czasowej oraz związane z tym zjawisko „wypychania się” (*crowding out*) forów wymusiły ich specjalizację.

Rosnąca specjalizacja, niekoniecznie widoczna na poziomie nazwy forum/kongresu, stawia przed jego organizatorami nowe wyzwanie w postaci budowy jednolitej tożsamości wydarzenia oraz tożsamości i rozpoznawalności jego marki. W EŚW niektóre wydarzenia tego typu zawierają w swojej nazwie bezpośredni odnośnik albo do swojej lokalizacji geograficznej, np. Tatra Summit, Bled Strategic Forum, Warszawskie Forum Bezpieczeństwa, albo do zakresu tematycznego, np. Forum Gospodarcze, Europejski Kongres Ekonomiczny czy Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej.

Fora/kongresy, które stanowią ważne platformy realizacji celów dyplomacji publicznej w EŚW, można podzielić na trzy grupy. Tzn. wydarzenia, które (1) służą jako platforma komunikacji między sektorem biznesu i świata polityki, np. Forum Ekonomiczne (Krynica Zdrój), Europejski Kongres Ekonomiczny (Katowice) i Europejski Kongres Finansowy (Sopot); (2) aspirują do roli pomostu między podmiotami zaangażowanymi w realizację polityki zagranicznej i/lub bezpieczeństwa w regionie, np. Warszawskie Forum Bezpieczeństwa, Wrocław Global Forum, GLOBSEC, Europejskie Forum Cyberbezpieczeństwa; albo w końcu (3) starają się umożliwić dialog między przedstawicielami świata polityki i biznesu, jak i również samorządów czy organizacji pozarządowych, np. Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej (Lublin), Bled Strategic Forum (Bled, Słowenia) czy Prague European Summit (Praga, Czechy).

Efektywność tego typu nowych platform realizacji celów dyplomacji publicznej i związane z tym zainteresowanie potencjalnych fundatorów/sponsorów (prywatnych i publicznych) jest funkcją popytu na nie. Warto więc zastanowić się, jakie czynniki stanowią o sukcesie poszczególnych wydarzeń. Istotne znaczenie ma lokalizacja – wydarzenia organizowane w stolicach państw często skupiają na sobie więcej uwagi, a biorąc pod uwagę łatwość i szybkość dostępu do tych miejsc, pozwalają na zapewnienie odpowiednio szerokiej publiczności. Niemniej jednak ekskluzywność lokalizacji, która sprawia, że możliwość uczestnictwa w danym forum, odbierana jest jako dobro trudno dostępne, może mieć również pozytywny wpływ na sukces danego forum, czego przykładem mogą być Bled Strategic Forum, Château Bela czy Europejski Kongres Finansowy. Każdy z trzech wymienionych przykładów pokazuje, że jego organizatorzy w określony sposób wykorzystują przewagę konkurencyjną wynikającą z lokalizacji wydarzenia. Na przykład organizacja Bled Strategic Forum na malowniczej wysepce Bled wpisuje się w strategię brandingu narodowego Słowenii. „I feel Slovenia” podkreśla walory krajobrazu Słowenii i destynację turystyczną. Innymi słowy, wybór lokalizacji nigdy nie jest przypadkowy.

Równie ważny dla sukcesu danego wydarzenia jest odpowiedni wybór tematu dyskusji. W tym kontekście wydarzenia, których statut dość wąsko określa ich obszar tematyczno-problemowy, np. cyberbezpieczeństwo, jak Europejskie Forum Cyberbezpieczeństwa, będą wpisywały się w dynamikę wydarzeń i dyskusji publicznej w tym zakresie. Podobnie wydarzenia, których celem jest umożliwienie dialogu między światem biznesu i światem polityki, mają ułatwione zadanie, ponieważ kwestia tworzenia i utrzymywania środowiska gospodarczo-politycznego przyjaznego dla biznesu zawsze będzie aktualna. Stąd zainteresowanie wydarzeniem, przy zapewnieniu innych jego cech niezbędnych, jest niemal pewne. Organizatorzy wydarzeń o otwartym formacie, np. Prague European Summit czy Bled Strategic Forum, zmuszeni są co roku identyfikować konkurencyjny zakres problemowo-tematyczny, wywodząc swoją przewagę konkurencyjną z innych czynników. Dobrym przykładem jest tu Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej, organizowany w Lublinie od 2012 r. Kongres ten odzwierciedla ugruntowane historycznie aspiracje Lublina, aby odgrywać rolę sworzni regionu. W przypadku Prague European Summit jego głównym czynnikiem sukcesu, poza oczywiście wkładem merytorycznym i organizacyjnym organizatorów, jest to, że nie ma konkurentów. Nie wydaje się, by np. organizowana po raz drugi w tym roku przez Aspen Institute i Forbes konferencja „The Czech Republic: The Shape We’re In” osłabiła zainteresowanie Prague European Summit. Jeśli chodzi o Bled Strategic Forum, jego lokalizacja, ekskluzywny charakter oraz dobór tematów dyskusji zdają się stanowić dobrą receptę, ponieważ w tym roku odbędzie się już 11 edycja tego przedsięwzięcia.

W końcu, jak wspomniano wcześniej, odpowiednie zestawienie uczestników jest chyba najważniejszym czynnikiem sukcesu, na który wpływają elementy omówione wcześniej. Trafny dobór panelistów jest niezbędny, aby zapewnić treść i jakość, a tym samym atrakcyjność forum dla jego uczestników tak w oficjalnych dyskusjach na podium, jak i w czasie rozmów nieformalnych. Centralnym elementem forów/kongresów tego typu jest kreowana przez nie przestrzeń dialogu na płaszczyźnie formalnej i nieformalnej. O ile politycy doceniają możliwość „pokazania się”, o tyle dla dużej części publiczności największe znaczenie ma możliwość „sieciowania”, tj. nawiązywania, wymiany i utrwalania kontaktów zawodowych.

Tabela 1: Nowe platformy realizacji celów dyplomacji publicznej w EŚW				
Kraj	Nazwa forum	Lokalizacja	Miesiąc	Od roku
Polska				
	Forum Ekonomiczne	Krynica Zdrój	09	1990
	Forum Ekonomiczne: Forum Inwestycyjne	Tarnów	06	2008
	Forum Ekonomiczne: Europejski Kongres Samorządów	Kraków	04/05	2015
	Europejski Kongres Gospodarczy	Katowice	05	1999
	Europejski Kongres Finansowy	Sopot	06	2011
	Kongres Inicjatyw Europy Wschodniej	Lublin	09	2012
	Warsaw Security Forum	Warszawa	10	2014
	Europejskie Forum Cyberbezpieczeństwa – CYBERSEC	Kraków	09	2015
	Wrocław Global Forum	Wrocław	06	2015
Czechy				
	Prague European Summit	Praga	06	2015
Słowacja				
	GLOBSEC	Bratysława	04	2005
	GLOBSEC: Tatra Summit	Bratysława	11	2013
	GLOBSEC: Château Béla Central European Strategic Forum	Château Béla	12	2012
Węgry				
	think.BDPST	Budapeszt	04	2016
Słowenia				
	Bled Strategic Forum (BSF)	Bled	09	2005
<i>Źródło: Aranżacja własna.</i>				